

Daniel Warner

Sergej Karaganov visar hur den ryska eliten tänker

Ur *Counterpunch*, 27 juli 2022. Översättning: Björn Erik Rosin

Följande artikel utgår från en intervju med ryssen Sergej Karaganov, publicerad 19 juli i *New York Times*¹. Karaganov är en statsvetare som leder det ryska rådet för utrikes- och försvarspolitik. Han är också chef (dekanus) för fakulteten för världsekonomi och internationella frågor vid Moskvas högre ekonomiska skola. Var nära medarbetare till Jevgenij Primakov (premiärminister 1998-99) och har varit rådgivare åt både Boris Jeltsin och Vladimir Putin, som han fortfarande står nära. [Foto: russiancouncil.ru]

Cancelkultur, eller utfrysningsskultur, har nått höga diplomatiska höjder. Förhandlingar mellan USA och Ryssland ligger djupfrysta. Till och med chefen för Internationella Röda korskommittén fick hård kritik för att ha samtalat och skakat hand med Rysslands utrikesminister. Dialog eller kontakt med ryssar – njet, njet. Vi har liten kunskap om hur ryssarna tänker.

Så var inte alltid fallet. Det tidigare kalla kriget (1.0) var inte lika kallt som det framställts som. Viss dialog förekom. Georgij Arbatov, rådgivare till fem av kommunistpartiets generalsekreterare och grundare av Institutet för USA- och Kanadastudier i Moskva berättade en gång att han haft ständiga kontakter med högt uppsatta amerikanska företrädare under kalla kriget. ”Averell Harriman [amerikansk politiker, affärsman och diplomat] och jag samtalade

¹ [Why Russia Believes It Cannot Lose the War in Ukraine](#)

ofta om vad som gick att göra för att undvika en direkt konflikt”, medgav han. ”Ingen hade intresse av en kärnvapendrabbing.”

Utan någon Arbatov eller Harriman till hands i kalla kriget 2.0 är därför Serge Schmemanns intervju med Sergej Karaganov i *New York Times* värd noggrann läsning för att ge inblick i hur Kreml tänker. Mitt under ensidigt västligt fördömande av Rysslands invasion av Ukraina har vi inte fått mycket information från intellektuella, kosmopolitiska ryssar, som i decennier haft kontakter med eliten i Väst. Professorer vid Moskvas statliga institut för Internationella relationer eller Moskvas ekonomiska högskola eller medlemmar av tankesmedjor som Institutet för USA- och Kanadastudier, där många också innehaft regeringspositioner, har inte hörts av i den västliga pressens huvudfåra.

Beror det på att de är rädda för att säga vad de tycker om Putin? Eller på att de stöder Putin och att vi inte vill höra dem säga det? Ingendera frågan är lätt att besvara, men Schmemanns intervju med Karaganov ger ändå en inblick i hur delar av den ryske eliten tänker. Och det gör en kort uttolkning av intervjun värdefull.

Vilka är Schmemann och Karaganov? Schmemann var *New York Times* byråchef i Moskva och ingår för närvarande i redaktionsledningen för tidningen. Han uppger att han känt Karaganov i över tjugo år och ofta intervjuat honom.

Karaganov har en imponerande bakgrund som statsvetare, tänkbar försvarsminister under dåvarande premiärministern Jevgenij Primakov (1998-1999), rådgivare till flera ryska presidenter och närstående Vladimir Putin. Före invasionen av Ukraina förekom han regelbundet på CNN med kommentarer om rysk utrikes- och försvarspolitik och behärskar engelska till fulländning. Han var en av grundarna av Europainstitutet tillsammans med Alexej Gromyko, sonson till Sovjetunionens gamle utrikesminister Andrej Gromyko. Han kan säkerligen anses tillhöra den politiska och intellektuella eliten i Ryssland. Det har gått 30 år sedan jag för första gången träffade Karaganov på en akademisk konferens i Dubrovnik med västliga och sovjetiska forskare. Sedan dess har vi haft kontakter emellanåt.

I intervjun är Karaganovs allmänna tes om Ukrainakrisen att ”Väst är på väg att kollapsa ekonomiskt, moraliskt och politiskt” och kriget var därför oundvikligt för eliten i Väst. ”För att avleda uppmärksamheten behöver man en fiende.” För den framstående ryske statsvetaren och nära rådgivaren till Putin är Ukrainakrigets uppgift att ”skydda den västliga elitens minskade maktställning”. Mer specifikt beskriver han de aktuella spänningarna mellan öst och väst som ”en förlängning av Kubakrisen”, utan ”personer av den kaliber Kennedy och hans omgivning hade på den andra sidan”.

Hans attacker på eliten i Väst riktar sig inte mot alla i Väst. ”Men de flesta västlännder, dock inte den elit som för närvarande styr dem, kommer gladeligen att överleva och frodas även när den liberala globalistiska imperialism, som drivits fram sedan slutet av 1980-talet är borta.” Och, med ett optimistiskt tonfall, i framtiden ”kommer eliten delvis att vara utbytt och då kan vi normalisera relationerna igen”.

Förutom nya eliter i Väst kommer normaliseringen av relationerna mellan Öst och Väst att vara baserad på en ny världsordning. Enligt Karaganov: ”Västs krigiska politik ... rensar vårt samhälle, vår elit, på återstoden av pro-västliga element, kompradorer och nyttiga idioter. Ukraina är en viktig men liten del av den allmänna process då den gamla världsordningen av global liberal imperialism under USA:s välde och en rörelse mot en mycket mer rättvis och friare multipolär värld med en mängd civilisationer och kulturer”, där en av dem kommer att ha Eurasien som centrum.

Karaganovs vision av framtiden är att den kommer att vara icke-västlig och utan de västliga eliterna. Världen i övrigt ”går i huvudsak i rätt riktning och blir större och friare, medan Väst snabbt håller på att tappa mark”.

Hans avståndstagande från västlig elit och en västlig makt i förfall är lätt att förstå. Han känner med säkerhet till statistik över de växande klyftorna i USA, jag är säker på att han tittat på filmer från mordet på George Floyd och 6 januari-attacken på Kapitolium.

Karaganovs avvisande av västlig liberal imperialism kommer från någon med ytterst stor kännedom om Nato och de stora universiteten och tankesmedjorna i USA. Han har sett magens insida på odjuret och dragit slutsatsen att det inte fungerar.

Karaganov anser att det är oundvikligt med en ökad spridning av den makt som rått efter andra världskriget med amerikansk hegemoni. Och här tappar hans argumentation i styrka. Men Ryssland då? Var kommer Ryssland att befinna sig i denna nya konstellation?

Karaganov ser Ryssland som ett framtida centrum. Enligt honom ”kommer Ryssland att inta sin naturliga roll som civilisationernas civilisation”. ”Vi är stolta arvtagare till en stor kultur ... Vi är arvtagare till oslagbara krigare ...” Och när han räknar upp stora författare och stora marskalkar går han i samma elitistiska fälla som han anklagar eliten i Väst för. Var ska världens arbetare hitta sin enhet?

Genom att avsluta med lovord över stora författare och stora krigare negerar Karaganov sin kritik av eliten i Väst. Samtidigt som han fördömer eliten i Väst för ”att svika och förlora sina folks förtroende” verkar han mindre bry sig om folket i Ryssland. ”För Ryssland handlar denna konflikt inte bara om att slå vakt om sin elit, utan om landet som sådant.” Eliten i Väst måste alltså bytas ut, men inte den ryska. Den enda ryska elit som måste bytas ut är den som haft pro-västliga tendenser.

Intervjun med Sergej Karaganov avspeglar rysk syn på västligt förfall. Men hör vi något självkritiskt om Ryssland? Hur är det med de inre problemen i ett land där ekonomin är baserad på utvinning av fossila bränslen och råvaror och där många unga i IT-generationen är på väg att lämna landet? Hur kan man prisa berömda ryska ”krigare” samtidigt som man ser civila mål bombas runt om i Ukraina? Är klyftan mellan elit och befolkningen i allmänhet bara något som gäller för Väst?

Serge Schmemann och *New York Times* har gjort oss en tjänst genom att öppet redovisa hur en framträdande rysk statsvetare/politisk rådgivare resonerar. Dessvärre, och sorgligt nog, finns inga möjligheter till öppen diskussion och debatt. Och dessvärre, och sorgligt nog, finns inte personer som Arbatov och Harrington längre med oss för att se till att konflikter som den i Ukraina inte glider iväg utom kontroll. Åtminstone det, bäste Sergej, kan vi vara eniga om.

Lästips:

NYT-Intervjun som artikeln ovan utgår från: [Why Russia Believes It Cannot Lose the War in Ukraine](#)

Mer om ideologiska strömningar i kretsen kring Putin:

[Vart går Ryssland? Olycksbådande ideologiska tendenser](#)

Adam J Sacks: [Ryska reaktionärer gav en modell åt den moderna kontrarevolutionen](#)

Artikeln ”Vilka är hökarna i Moskva?” i [Internationell press om Ukraina-kriget 3 april 2022](#)

Dokument:

Vladimir Putin: [Om den historiska enheten mellan ryssar och ukrainare](#)

Timofej Sergejtsev: [En rysk plan för folkmord på Ukrainas folk](#)

Martin F